

Silver Seed AS
v/Aino Ellingsen
aino@ellingsen.no

Saksbehandler: Maria L. Seivåg
e-post: fmnomse@fylkesmannen.no
Tlf: 75531605
Vår ref: 2011/4701
Deres ref: 16/27722
Vår dato: 19.07.2016
Deres dato: 04.02.2016
Arkivkode: 542.1

Oversendelse av tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for lokalitet Mølnarodden i Flakstad kommune

Vi viser til søknad fra Silver Seed AS om biomasseutvidelse ved settefisklokalitet Mølnarodden, oversendt fra Nordland fylkeskommune den 4.2.2016.

Fylkesmannen vil beklage lang saksbehandlingstid. Dette skyldes blant annet at det under saksbehandlingen ble avdekket at selskapet ikke har overholdt rammer i gjeldende utslippstillatelse de siste årene.

Vedtak

Fylkesmannen i Nordland innvilger delvis søknaden fra Silver Seed AS og endrer eksisterende tillatelse¹. **Ny tillatelse er vedlagt og gjelder årlig produksjon av 4 000 000 stk. settefisk av laks og ørret med et årlig tørrfôrforbruk på inntil 420 tonn årlig på lokalitet Mølnarodden i Flakstad kommune. Søknad om dispensasjon fra rensekrav i 1 år avvises, og rensing av avløp etter spesifikasjoner må dermed være på plass før tillatelsen tas i bruk. Tillatelsen gjelder forurensning fra virksomheten og er gyldig fra den dato Fylkeskommunen har gitt tillatelse etter akvakulturloven og laksetildelingsforskriften. Vedlagte utslippstillatelse erstatter tillatelsen utstedt fra Fylkesmannen i Nordland den 26.7.2000.**

En eventuell klage på dette vedtaket må være oversendt Nordland fylkeskommune innen 3 uker fra sistnevntes samordnende vedtak er mottatt.

Bedriften kan komme med merknader til varsel om fastsettelse av risikoklasse og saksbehandlingsgebyr (se side 9) innen 14 dager fra dette brev er mottatt.

Tiltak som må gjennomføres i henhold til tillatelsen:

- Overvåkning av området i en vifteform nedstrøms utslippspunktet i form av type MOM B-undersøkelser minimum hvert 2. år. Neste undersøkelse skal gjennomføres i perioden med høyest utføring i første produksjonsår etter at vedlagte tillatelse tas i bruk. Alle undersøkelser skal oversendes fortløpende så snart rapporter foreligger.

¹ Forurensningsloven § 11 og § 18

Bakgrunn

Søknaden gjelder biomasseutvidelse ved settefisklokalitet Mølmarodden. Det er søkt om produksjon av inntil 4 millioner stk. settefisk av laks og ørret årlig, ved bruk av inntil 420 tonn tørrfôr per år. Lokalitetens har frem til dags dato hatt en utslippstillatelse gyldig for bruk av inntil 135 tonn tørrfôr årlig (tillatelse datert 26.7.2000 samt brev med endring av enkelte av tillatelsens vilkår, datert 12.12.2002).

Anlegget planlegger ifølge søknaden rensing av avløp. Den 14.7.2016 mottok Fylkesmannen imidlertid en søknad om utsettelse av renskrav på inntil 1 år ved eventuell innvilgelse av søknad. Selskapet begrunner dette med en misforståelse om at de kunne vente til søknaden eventuelt ble innvilget før de startet valg av utstyr. Silver Seed AS var per tidspunktet dispensasjonssøknaden ble mottatt i kontakt med flere leverandører angående renseløsninger.

Figur 1. Oversikt over settefisklokalitet Mølmarodden. Utslippspunktet er oppgitt å befinne seg omtrent midt mellom de to grønne sirklene, som representerer to MOM B-stasjoner fra undersøkelsen i 2015. Selve anlegget ligger på land like sørvest for de to sirklene. Kart hentet fra ArcGIS.

Lokalitet Mølmarodden er i tråd med gjeldende plan. Det er ikke søkt om endringer utover biomasseutvidelsen.

Søknaden har vært ute til offentlig høring og er behandlet av Flakstad kommune. Det har ikke kommet inn merknader som gjelder forurensning. Kommunen anbefaler at søknaden blir godkjent som omsøkt.

Saksdokumenter

Fylkesmannen har vurdert følgende undersøkelser:

- MOM B-undersøkelse fra 2.6.2015
- Resipientundersøkelse (dypområdet Isendingen) fra 18.10.2012
- Strømmålinger fra juni-juli 2015 på 5 meters dyp
- Samlerapport 2.2.2015 for oksygenmålinger fra dypområdet Isendingen 2003-2014

Fylkesmannens vurdering

Generelle forutsetninger

All forurensning fra virksomheten isolert sett er uønsket. Selv om utslippene er innenfor de fastsatte utslippsgrensene, plikter bedriften å redusere utslippene og å skaffe oversikt over egne utslipp og virkningene av utslippet, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader². Det samme gjelder utslipp av annet som det ikke uttrykkelig er satt grenser for gjennom særskilte vilkår. At forurensningen er tillatt, utelukker ikke erstatningsansvar for skade, ulemper eller tap forårsaket av forurensningen³. Tillatelse til utslipp fritar ikke virksomheten fra plikt til å innhente nødvendige tillatelser etter andre lover eller plikt til å overholde bestemmelser og påbud som gis med hjemmel i slike lover.

Akvakulturanlegg kan påvirke miljøet ved støy, lys, lukt, utslipp til vann og ved at det blir generert farlig avfall. Rester etter medisiner og andre stoffer som benyttes i virksomheten kan også påvirke miljøet. Substitusjonsplikten pålegger at bedriften til enhver tid, så langt dette er mulig, benytter stoffer som påvirker miljøet minst mulig. De utslippene et anlegg har til vann må kunne omsettes av naturen etter hvert for ikke å overbelaste miljøet. Dersom rester etter fôr og ekskrementer akkumuleres på bunnen, kan dette føre til oksygenmangel. Dermed kan store deler av nedbrytningsprosessen i bunnsedimentene stoppe og det vil skje en opphopning av organiske avfallsstoffer. Dette kan blant annet medføre lokal utryddelse og endring av bunndyrfaunaen.

Et landbasert akvakulturanlegg har rense- eller oppsamlingsmuligheter for utslipp som følge av produksjonen i form av overskuddsfôr, ekskrementer fra fisken, kjemikalie- og legemiddelbruk osv. Utslipet reguleres gjennom rammer for produksjonen, vilkår om overvåkning, rensing og krav om at miljøtilstanden i resipienten skal opprettholdes på et tilfredsstillende nivå.

Miljøtilstanden i alle vannforekomster skal beskyttes mot forringelse, forbedres og gjenopprettes med sikte på at vannforekomsten skal ha minst god økologisk og kjemisk tilstand⁴. Dette innebærer også at miljøtilstanden i sedimenteringsområdet for utslippet fra anlegget på sikt ikke skal være dårligere enn "god".

Miljømålene for bunnpåvirkning under et oppdrettsanlegg er at organisk avfall ikke skal akkumuleres over tid og at gravende bunndyr kan leve ved utslippspunktet. Lokalitetens bæreevne oppfattes gjerne som lokalitetens kapasitet til å motta og omsette organisk stoff.

Følgende lovverk er sentralt i vår vurdering:

- Forurensningsloven (bl.a. §§ 11, 16 og 18)

² Punkt 2.6 i tillatelsen

³ Forurensningsloven § 56

⁴ Vannforskriften § 4

- Vannforskriften (bl.a. §§ 4 til 6 og 12)
- Naturmangfoldloven (§§ 8 til 12)

Miljøpåvirkning

1. Lokalitetens nærsone

Etter det Fylkesmannen forstår ligger utslippspunktet på ca. 8 meters dyp, omtrent 20 meter fra land. Fra utslippspunktet skråner bunnen relativt slakt mot nordøst, deretter brattere mot øst og Islandingens dypområde.

MOM B-undersøkelsen fra 2015 viste at det stort sett er sandbunn nedstrøms utslippspunktet. To stasjoner nær utslippet hadde innslag av mudder. Stasjonene lå på mellom 6,1-15,5 meters dyp. Det manglet bunndyr på 7/11 stasjoner, og de resterende stasjonene hadde kun *Capitella capitata* (forurensningsindikerende børstemark). Fem stasjoner hadde misfarget sediment, og én av disse hadde også sterk lukt og løs konsistens på sedimentet. En annen stasjon hadde sediment med myk konsistens. Det var én stasjon med grabbvolum $\frac{1}{4}$ - $\frac{3}{4}$. Det var målt pH/ E_h på de syv stasjonene der tilstrekkelig sediment ble hentet opp; seks oppnådde tilstand 1 (meget god), mens én hadde tilstand 2 (god). Det var tydelig størst belastningseffekt på stasjon 3, som ligger nærmest nedstrøms fra anslått utslippspunkt. Av de syv stasjonene med nok sediment til å måle i, oppnådde seks stasjoner tilstand 1 (meget god), mens stasjon 3 oppnådde tilstand 3 (dårlig).

Strømmålingen ble gjennomført med propellmåler over 7 meters dyp i perioden juni-juli 2015, omtrent 20 meter fra anslått posisjon for utlipp. Gjennomsnittsstrømmen var svært svak, med middels stabil retning på strømmen. Vanntransporten er hovedsakelig i nord-nordvestlig retning, med en minimal returstrøm sør-sørøst. Maksimalstrømmen er vesentlig lavere enn 10 cm/s, noe som indikerer at sedimentert materiale ikke vil resuspenderes og fraktes videre.

Nøkkeltall fra strømmåling ved utlipp fra lokalitet Mølnarodden

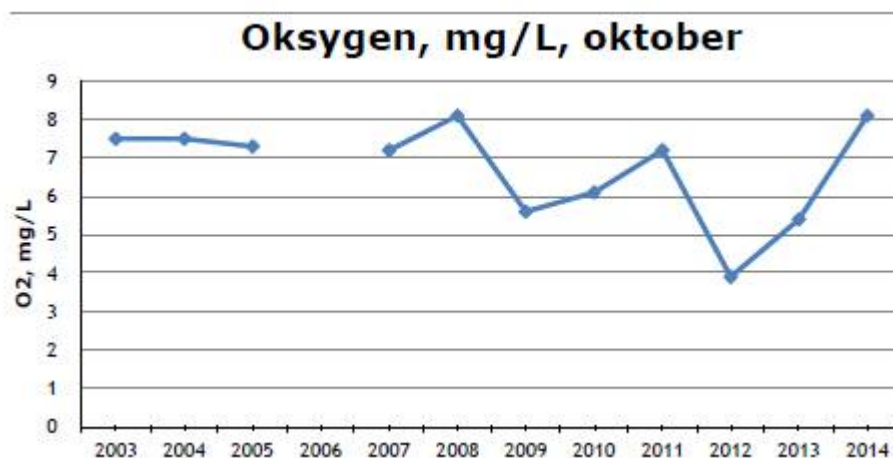
Dyp (m)	Gjennomsnittsstrøm (cm/s)	Maksimalstrøm (cm/s)	Andel strømstille (%)	Neumanns parameter*
5	1,3	5,4	62,3	0,43

*Viser retningsstabilitet som et tall mellom 0 og 1, der lave verdier tilsvarer lav stabilitet og en «vinglete» strøm, mens høye verdier tilsvarer høy stabilitet og en mer konsekvent retning på strømmen.

2. Utenfor lokalitetens nærsone

I dypområdet Islandingen er største dyp ca. 135 meter. Ca. 1 kilometer sør for dypeste punkt i Islandingen ligger det en terskel som ifølge MOM B-rapporten er ca. 60 meter dyp.

Det har blitt målt oksygen i dypområdet Islandingen i perioden juli til oktober i perioden 2003-2014. Det er målt oksygen ved bunn for oktober (antatt oksygenminimum) i alle år med unntak av 2006, og tilstanden har variert fra klasse 1 (meget god) til klasse 3 (dårlig). Tilstand 2 (god) fant sted i 2009, 2010 og 2013, mens tilstand 3 (dårlig) fant sted i 2012. Se figur 2.

Figur 2. Graf over oksygeninnhold (mg/L) på dyppunkt, 120-130 meter, i oktober 2003-2014. Hentet fra rapport nr. 2-15 fra Lofotbiolog AS.

I oktober 2012, sammenfallende med laveste oksygenmåling i perioden, ble det gjennomført en resipientundersøkelse i dypområdet Islendingen. Stasjonene 1 og 3 ble lagt i det dypeste området av Islendingen, mens stasjon 2 lå noe grunnere. Stasjon 1 lå i Islendingens nordre del, og kan slikt sett sies å være mest representativ for eventuell påvirkning fra Mølnerodden. Innhold av TOC (total organic carbon) tilsvarte tilstandsklasse 5 (meget dårlig) for alle stasjoner. Verdiene var noe høyere enn i tilsvarende undersøkelse i 2010 og 2008. Det er påpekt at det ble funnet relativt store mengder plantemateriale i bløtbunnsfaunaprøvene. Bunndyrsfaunaen ligger i tilstandsklasse 3 (moderat), dels i tilstandsklasse 2 (god). Her er det lite forskjell fra prøvene i 2010 og 2008.

Det bør i denne sammenheng påpekes at matfiskanlegget Soløya (godkjent for 3120 tonn MTB) ligger langs dypområdet vestlige side, og må forventes å utgjøre en mye større påvirkning på selve dypområdet Islendingen per i dag. Dette både på grunn av avstand til dypområdet og en utføring flere ganger større enn på Mølnerodden. Utslippet til Mølnerodden ligger drøye 400 meter vest for koten på minus 100 meter, mens Soløya til sammenlikning ligger knappe 50 meter unna samme kote. Utslippet fra settefiskanlegget er et punktutslipp på bunn, mens utføring i matfiskanlegg gjøres fra overflaten, noe som gir vesentlig større spredningspotensiale.

3. Vannforekomst

Lokaliteten ligger i vannforekomsten Kåkersundet, klassifisert som strømrøkt sund med ID nr. 0363040600-4-C i Vann-Nett⁵. Vannforekomsten er per i dag vurdert til å ha god økologisk tilstand. Ut fra de opplysninger som foreligger mener Fylkesmannen at den søkte produksjonen på lokaliteten har lav sannsynlighet for å føre til forringelse av den økologiske tilstanden i vannforekomsten. Hvis driften får negativ effekt på tilstanden til vannforekomsten, må det imidlertid gjøres tiltak for å bedre forholdene.

⁵ Nettportal som eies av miljøforvaltningen og Norges Vassdrags- og energidirektorat (NVE) og driftes av sistnevnte: <http://vann-nett.no/portal/Default.aspx>

Bestemmelsene i vannforskriften innebærer at Fylkesmannen i enkelte tilfeller vil måtte pålegge lokaliteten tilleggsundersøkelser for å kartlegge tilstanden i vannforekomsten. På bakgrunn av utslippets omfang og forventet påvirkning på resipienten, finner Fylkesmannen på dette tidspunktet at det ikke er nødvendig å pålegge denne type undersøkelser.

4. Naturmangfold

Miljødirektoratets database, Naturbasen⁶, viser at et stort område på og ved lokaliteten er registrert som regionalt viktig beiteområde for ærfugl (nær truet). Området dekker Isendingen helt fra Kåkersundet i nord og strekker seg sør mot Vestfjorden. Ifølge en rapport fra NINA (Norsk institutt for naturforskning) er dette en viktig overvintringslokalitet for ca. 600 individer marine dykkender, der mesteparten er ærfugl.

Ut fra et forurensningsmessig perspektiv mener Fylkesmannen at den omsøkte produksjonen vil medføre lav risiko for forringelse av de aktuelle naturtypene og bestandene som hittil er kjent rundt lokaliteten Mølnerodden, på grunnlag av kunnskap om type produksjon/utslipp og type økologisk funksjonsområde (beiteområde).

Virksomheten må være oppmerksom på viktige naturtyper i anleggets influensområde og ha fokus på å unngå at virksomhetens drift forringer disse naturverdiene. Denne tillatelsen er gitt med forbehold om eventuell ny kunnskap som måtte komme. Dersom det kommer frem ny kunnskap om nærliggende naturtyper som kan forringes av produksjonen ved lokaliteten må bedriften regne med at de kan få nye vilkår om overvåking og eventuell regulering av sine utslipp⁷. Kostnadene ved slike tiltak bæres av tiltakshaver⁸.

Dersom miljøundersøkelser viser at belastningen på lokalitetens nærsone overskrider lokalitetens tålegrense eller at resipienten påvirkes negativt, kan Fylkesmannen redusere tillatt fôrforbruk eller trekke tilbake tillatelsen⁹.

5. Annet

Omsøkt fôrforbruk (420 tonn) er drøye tre ganger så høyt som maksimalt fôrforbruk i hittil gjeldende utslippstillatelse (135 tonn). Jf. standardiserte renskrav, slik som også er satt for denne tillatelsen, skal suspendert stoff i avløpet reduseres med minimum 50 % og organisk stoff med minimum 20 %. Det kan derfor antas at utslipp av suspendert stoff maksimalt vil øke med litt over 50 % fra dagens utslipp (omtrent 210 tonn mot dagens 135 tonn).

I løpet av saksbehandlingen ble det imidlertid avdekket at det reelle fôrforbruket på lokaliteten langt har oversteget det maksimale årlige fôrforbruket på 135 tonn de siste årene. Selskapet opplyser at fôrforbruket 2010-2015 har vært som følger:

⁶ Naturbase: Fagsystem fra Miljødirektoratet for registrering av verneområder, naturtyper og andre data om biologisk mangfold som er viktige i arealforvaltningen:

<http://geocortex.dirnat.no/silverlightviewer/?Viewer=Naturbase>

⁷ Forurensningslovens § 18

⁸ Forurensningsloven § 51 og § 2 nr. 5, og Naturmangfoldloven § 11

⁹ Forurensningsloven § 18

År	Fôrforbruk (kg)
2010	141 964
2011	216 872
2012	253 215
2013	236 218
2014	211 274
2015	178 169

Vi ser alvorlig på at maksimalt fôrforbruk har vært oversteget i alle seks produksjonsår vi har etterspurt fôrforbruk fra. Det avdekte bruddet på rammene i utslippstillatelsen vil tas opp i forbindelse med en kartlegging som Fylkesmannen planlegger for landbaserte akvakulturanlegg i Nordland høst 2016, der blant annet fôrforbruk vil være tema. Reaksjoner som følge av brudd på tillatelsen vil deretter vurderes, sett opp mot andre anlegg der utslippstillatelsen ikke har vært overholdt. Vi vil imidlertid ikke omtale dette videre i behandlingen av den aktuelle søknaden.

Fylkesmannen tar reelt fôrforbruk med i vår vurdering av belastningen som vist i MOM B-undersøkelse vedlagt søknad. I gjennomsnitt har fôrforbruket lagt på drøye 206 tonn per år i perioden 2010-2015. Gitt rensekravene som anlegget pålegges, vil belastningen på resipienten øke i ubetydelig eller svært liten grad sammenliknet med den reelle belastningen som har vært på resipienten de siste årene.

Vilkår knyttet til vedlagte tillatelse etter forurensningsloven

Krav til miljøundersøkelser (vilkår 13 i tillatelsen)

For å overvåke påvirkninger settefiskanlegget har på området rundt utslippet, pålegges virksomheten etter forurensningsloven¹⁰ å gjennomføre MOM B-type undersøkelser tilsvarende NS9410, med minimum 10 stasjoner. Stasjonene skal legges i en vifteform nedstrøms utslippet. Undersøkelsene skal ikke følge frekvenser fastsatt i NS9410, men skal i stedet gjøres hvert 2. år på et tidspunkt på året der belastningen (utføringen) er størst. Første undersøkelse skal gjøres i løpet av første kalenderår der denne tillatelse tas i bruk, og rapporteres Fylkesmannen fortløpende – senest **31. desember samme år**.

Dersom det iverksettes miljøovervåkning i regi av Fylkesmannen, kan virksomheten pålegges å betale sin del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området der anlegget er plassert.

Konklusjon

Fylkesmannen ser at både området like ved utslippet og dypområdet Islendingen er belastet som følge av høy tilførsel av organisk materiale. For dypområdet Islendingen er det sannsynlig at en betydelig andel av det organiske materialet stammer fra land og/eller det nærliggende matfiskanlegget. Fylkesmannen har vurdert bidraget fra Mølnarodden (inkludert omsøkte produksjonsøkning og rensing av avløp), sett opp mot samlet belastning (inkludert terrestrisk materiale og utslipp fra matfiskanlegget). Vi har i denne vurderingen vektlagt at utslippet etter rensing ikke vil være vesentlig større enn det som har vært tilfelle de siste

¹⁰ Forurensningsloven § 16

årene. Selv om innholdet av organisk karbon (TOC) i all hovedsak har tilsvart svært dårlig tilstand i dypområdet, har arts mangfold og diversitet ifølge undersøkelser hovedsakelig tilsvart moderat og god tilstand, der diversitet på enkeltstasjoner har tilsvart dårlig tilstand. Erfaringsmessig kan et høyt karboninnhold være naturtilstand i dypområder i fjorder med stor tilførsel av terrestrisk materiale, men dette innebærer også at det er mindre rom for å øke organisk belastning enn i en tilsvarende fjord uten slik tilførsel. På grunn av typen utslipp det her er snakk om (punktutslipp på bunn i den gitte avstand til dypområdet) anser Fylkesmannen at risikoen for at dypområdet overbelastes som følge av samlet belastning ved omsøkt produksjon vil være liten.

Fylkesmannen finner å kunne innvilge aktuell søknad om produksjonsøkning. Samlet sett mener vi at risikoen for at den omsøkte etableringen (inkludert rensing) vil medføre forurensning som overstiger tåleevnen til resipienten er lav. Dette gjelder for både området like ved utslippet, hovedresipienten og tåleevnen til økosystemet. Vi minner om at vår vurdering av totalbelastning tar med i beregningen at utføring i perioden 2010-2015 etter selskapets utsagn gjennomsnittlig har lagt på drøye 206 tonn årlig. MOM B-undersøkelsen fra 2015 reflekterer altså en belastning betydelig større enn de tillatte 135 tonn før årlig. Et årlig forbruk på 206 tonn vil ikke være vesentlig forskjellig fra forventet utslipp ved produksjonsutvidelse – når rensing av avløp innberegnes. Miljøundersøkelsen viser at området ved selve utslippet er belastet av organisk materiale, og enkelte stasjoner i betydelig grad. Selskapet pålegges derfor å sørge for at utslippsledningen har diffusor for å sikre at organisk materiale spres og kan omsettes best mulig.

Fylkesmannen avslår imidlertid søknaden om dispensasjon fra renskrav i 1 år. En dispensasjon vil innebære et minimum doblet utslipp av suspendert stoff sammenliknet med et rensert utslipp. Etter vår vurdering innebærer dette en uakseptabel risiko for overbelastning, spesielt med tanke på belastningen som er påvist rundt utslippet. Silver Seed AS kan dermed ikke benytte vedlagte utslippstillatelse før rensing av avløp er på plass.

Det er i saksbehandlingen lagt vekt på de forurensningsmessige ulemper, samt de fordeler som tiltaket vil medføre. Dersom Fylkeskommunens vedtak innebærer tillatelse til en lavere produksjonsramme enn det som fremgår av dette vedtaket, er det produksjonsrammen i Fylkeskommunens vedtak som gjelder. Tillatelsen kan endres på visse vilkår¹¹. Endringer skal være basert på skriftlig saksbehandling og en forsvarlig utredning av saken. En eventuell endringssøknad må derfor foreligge i god tid før endring ønskes gjennomført.

Fylkesmannen understreker at vurderingene er gjort med forutsetning av at virksomheten benytter best mulig teknologi og driftsmetoder for å minimalisere utslippene til miljøet¹². Overvåking av miljøtilstanden og mulige endringer av tilstanden i resipienten vil avgjøre om utslippet er forsvarlig også i fremtiden. Krav om miljøundersøkelser vil også dokumentere om anlegget har uønskede effekter på resipienten.

I tillegg til de krav som følger av tillatelsen, plikter bedriften å overholde forurensningsloven og produktkontrollloven, samt forskrifter som er hjemlet i disse lovene. For informasjon om regler som kan være aktuelle for bedriften, viser vi til *Regelhjelp.no*. Brudd på utslippstillatelsen er straffbart¹³. Også brudd på krav som følger direkte av

¹¹ Forurensningsloven § 18

¹² Forurensningsloven § 2 nr. 3 og Naturmangfoldloven § 12

¹³ Forurensningsloven §§ 78 og 79

forurensningsloven og produktkontrollloven samt forskrifter fastsatt i medhold av disse lovene, er straffbart.

Varsel om saksbehandlingsgebyr og risikoklasse

Det skal betales gebyr for Fylkesmannens behandling av søknader om endring av tillatelse til forurensende virksomhet¹⁴.

Fylkesmannen varslar at man for saksbehandlingen vil kreve inn saksbehandlingsgebyr etter fastsatte gebyrsatser¹⁵. Silver Seed AS vil dermed ilegges et gebyr på 5 700 kr. Plasseringen i gebyrsats er gjort ut ifra en vurdering av søknaden.

Lokaliteten Mølmarodden ligger i et område klassifisert som strømrict sund. En vurdering av omsøkt produksjon samt miljøforhold gjør at Fylkesmannen varslar at lokaliteten Mølmarodden plasseres i risikoklasse 3.¹⁶ Plassering i risikoklasse skjer for øvrig ut ifra skjønn.

Risikoklassen har direkte konsekvens ved innkreving av gebyr for gjennomføring av tilsyn av inntil en dags varighet. Hvilken risikoklasse en virksomhet er plassert i har også en viss betydning for Fylkesmannens planlegging av tilsyn. For øvrig finnes det egne satser for gjennomføring av større revisjoner. Disse er basert på ressursbruk og er dermed uavhengig av plassering i risikoklasse.

Dersom dere har merknader til varselet, ber vi om at disse bli sendt innen 14 dager fra dette brev er mottatt¹⁷.

¹⁴ Forurensningsforskriften kapittel 39

¹⁵ 3 jf. § 39-5 i forurensningsforskriften/ 4 jf. § 39-4 i forurensningsforskriften

¹⁶ Forurensningsloven § 18

¹⁷ Forvaltningsloven § 16

Klageadgang, saksopplysninger m.m.

Avgjørelsen kan påklages til Miljødirektoratet¹⁸. Fristen for å klage på vårt vedtak er 3 uker etter at Nordland fylkeskommunes samordnede vedtak er mottatt¹⁹. Klagen sendes til Fylkeskommunen med kopi til Fylkesmannen i Nordland, Moloveien 10, 8002 Bodø. Klagen skal være begrunnet og angi den eller de endringer som ønskes²⁰.

En eventuell klage fører ikke automatisk til at gjennomføringen av vedtaket utsettes. Fylkesmannen eller Miljødirektoratet kan etter anmodning eller av eget tiltak beslutte at vedtaket ikke skal gjennomføres før klagefristen er ute eller klagen er avgjort²¹.

Med visse begrensninger har partene rett til å se sakens dokumenter²². Nærmere opplysninger om dette fås ved henvendelse til Fylkesmannen. Vi vil på forespørsel også kunne gi øvrige opplysninger om saksbehandlingsregler og andre regler av betydning for saken.

Med hilsen

Oddlaug Ellen Knutsen (e.f.)
seksjonsleder

Maria L. Seivåg
rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift

Kopi:

Mattilsynet
Nordland fylkeskommune
Fiskeridirektoratet Region Nordland
Kystverket
Nordland Fylkes Fiskarlag
Flakstad kommune

postmottak@mattilsynet.no
post@nfk.no
postmottak@fiskeridir.no
post@kystverket.no
nordland@fiskarlaget.no
postmottak@flakstad.kommune.no

¹⁸ Forvaltningsloven § 28

¹⁹ Forvaltningsloven § 29

²⁰ Forvaltningsloven § 32

²¹ Forvaltningsloven § 42

²² Forvaltningsloven § 18

Silver Seed AS
v/Aino Ellingsen
aino@ellingsen.no

Saksbehandler: Maria L. Seivåg
e-post: fmnomse@fylkesmannen.no
Tlf: 75531605
Vår ref: 2011/4701
Deres ref: 16/27722
Vår dato: 19.07.2016
Deres dato: 04.02.2016
Arkivkode: 542.1

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven

Silver Seed AS

lokalitet Mølnarodden

Flakstad kommune

Informasjon om ansvarlig enhet

Navn	Silver Seed AS
Gate/postboks	Postboks 56
Poststed	8320 Skrova
Org. nummer	971 129 735

Informasjon om lokalitet

Lokalitetsnavn	Anleggsnummer	Risiko-klasse ¹	Anleggsaktivitet	Årlig produksjon/ tørrfôrforbruk
Mølnarodden	1859.0026.01	3	Settefiskproduksjon	4 000 000/ 420 tonn

Tillatelsen gitt: 19.7.2016	Erstatter utslippstillatelse datert 26.7.2000
Oddlaug E. Knutsen (e.f.) seksjonsleder	Maria L. Seivåg rådgiver

Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ikke underskrift.

¹ Jf. forurensningsforskriften kapittel 39 om gebyr til statskassen for Fylkesmannen sitt arbeid med tillatelser og kontroll etter forurensningsloven

Innholdsfortegnelse

1. Produksjonsforhold og rammer	3
2. Generelle vilkår	3
2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER	3
2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER	3
2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG	3
2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE	3
2.5 INTERNKONTROLL	4
3. Utslipp til vann	4
3.1 UTSLIPPSMENGDER	4
3.2 Utslipsreducerende tiltak, renseanlegg M.M.	5
3.3 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER	5
3.4 SANITÆRAVLØPSVANN	5
3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN	6
3.6 OVERFLATEVANN	6
3.7 MUDRING OG DUMPING	6
4. Utslipp til luft	6
5. Lys	6
6. Forurensede sedimenter	6
7. Kjemikalier og legemidler	6
7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER	6
7.2 SUBSTITUSJON	7
7.3 REACH	7
7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER	7
8. Støy	7
9. Energi	8
10. Avfall	8
10.1 GENERELLE KRAV	8
10.2 HÅNDTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL	8
10.3 HÅNDTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER	9
10.4 HÅNDTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM	9
11. Utslippskontroll	9
11.1 Måling og Beregning av Utslipp	9
12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp	10
12.1 MILJØRISIKOANALYSE	10
12.2 FOREBYGGENDE TILTAK	10
12.3 ETABLERING AV BEREDSKAP	10
12.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP	11
13. Miljøinformasjon og journalføring	11
14. Miljøtilstand og resipientovervåking	11
14.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND	11
14.2 OVERVÅKING	12
14.3 UTVIDET OVERVÅKING	12
15. Utskifting av utstyr	12
16. Eierskifte	12
17. Nedleggelse	12
18. Tilsyn	13
19. Bortfall av tillatelsen	13
VEDLEGG 1 Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1	14
VEDLEGG 2 - AVLØPSDEFINISJONER	15

1. Produksjonsforhold og rammer

Tillatelsen gjelder forurensning fra settefiskproduksjon av laks og ørret på landlokalitet Mølnerodden med tilhørende utslippspunkt (se omtrentlig koordinat i tabell under). Tillatelsen er basert på en søknad om å produsere 4 000 000 settefisk årlig, med et forbruk på inntil 420 tonn tørrfôr årlig.

Navn på lokalitet	Kartblad		UTM-koordinater utslipp (WGS84)	Årlig forbruk (tonn)	Antall settefisk pr. år
	M-711	Norge-serien			
Mølnerodden	1031-3	10133	33W 4235 ⁸¹ 75450 ⁶⁶	420	4 000 000

2. Generelle vilkår

2.1 UTSLIPPSBEGRENSNINGER

De utslippskomponenter fra virksomheten som er antatt å ha størst miljømessig betydning, er uttrykkelig regulert gjennom spesifikke vilkår i denne tillatelsens pkt. 3 til 10. Utslipp som ikke er uttrykkelig regulert på denne måten, er omfattet av tillatelsen så langt opplysninger om slike utslipp ble fremlagt i forbindelse med saksbehandlingen eller må anses å ha vært kjent på annen måte da vedtaket ble truffet. Dette gjelder likevel ikke utslipp av prioriterte stoffer oppført i vedlegg 1. Utslipp av slike komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 til 10, eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

2.2 PLIKT TIL Å OVERHOLDE GRENSEVERDIER

Alle grenseverdier skal overholdes innenfor de fastsatte midlingstider. Variasjoner i utslippene innenfor de fastsatte midlingstidene skal ikke avvike fra hva som følger av normal drift i en slik grad at de kan føre til økt skade eller ulempe for miljøet.

2.3 PLIKT TIL Å REDUSERE FORURENSNING SÅ LANGT SOM MULIG

All forurensning fra virksomheten, herunder utslipp til luft og vann, samt støy, lys og avfall, er isolert sett uønsket. Selv om utslippene holdes innenfor fastsatte utslippsgrenser, plikter bedriften å redusere sine utslipp, herunder støy, så langt dette er mulig uten urimelige kostnader. Plikten omfatter også utslipp av komponenter det ikke gjennom vilkår i pkt. 3 - 10 uttrykkelig er satt grenser for.

For produksjonsprosesser der utslippene er proporsjonale med produksjonsmengde, skal eventuell reduksjon av produksjonsnivå i forhold til det som er lagt til grunn i forbindelse med saksbehandlingen, medføre en tilsvarende reduksjon i utslippene.

2.4 TILTAK VED ØKT FORURENSNINGSFARE

Dersom det som følge av unormale driftsforhold eller av andre grunner oppstår fare for økt forurensning, plikter virksomheten å iverksette de tiltak som er nødvendige for å eliminere

eller redusere den økte forurensningsfaren, herunder om nødvendig å redusere eller innstille driften.

Virksomheten skal så snart som mulig informere Fylkesmannen om unormale forhold som har eller kan få forurensningsmessig betydning. Akutt forurensning skal varsles ihht. pkt 11.4.

2.5 INTERNKONTROLL

Virksomheten plikter å etablere internkontroll for sin virksomhet i henhold til gjeldende forskrift om dette². Internkontrollen skal blant annet sikre og dokumentere at bedriften overholder krav i denne tillatelsen, forurensningsloven, produktkontrollloven og relevante forskrifter til disse lovene. Bedriften plikter å holde internkontrollen oppdatert.

Bedriften plikter til enhver tid å ha oversikt over alle aktiviteter som kan medføre forurensning og kunne redegjøre for risikoforhold ved anlegget. De som arbeider på virksomheten skal ha nødvendig kunnskap om mulige utslipp, og må arbeide aktivt gjennom egenkontroll for å hindre skade eller ulempe for miljøet, og forebygge utslipp.

Virksomheten skal ha en driftsansvarlig ved anlegget som skal påse at krav i tillatelsen og generelle krav i forurensningsloven med forskrifter overholdes. Driftsansvarlig skal også sørge for overvåkning og gjennomgang av virksomhetens internkontroll når det gjelder ytre miljø.

Miljømål

Virksomheten skal sette miljømål for anleggets påvirkning på ytre miljø, jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 4. Miljømålene skal være målbare, konkrete og tilpasset det aktuelle anlegget. Målene skal dokumenteres skriftlig jf. samme paragraf, og skal gjøres kjent for de ansatte. Eksempler på ytre miljømål for anleggets påvirkning kan være førfaktor, avfallsmengder, energiforbruk, kjemikaliemengder, legemidler, vedlikeholds- og utskiftningsfrekvens for utslippsrelatert utstyr m.m.

Plikt til forebyggende vedlikehold

For å holde de ordinære utslipp på et lavest mulig nivå og for å unngå utilsiktede utslipp skal virksomheten sørge for forebyggende vedlikehold av utstyr som kan ha utslippsmessig betydning. Virksomheten plikter å føre jevnlig tilsyn og kontroll med utslippsrelatert utstyr, og system/rutiner for vedlikehold av slikt utstyr skal være dokumentert jf. internkontrollforskriften § 5 punkt 7³.

3. Utslipp til vann

3.1 UTSLIPPSMENGDER

Utslippene fra anlegget er indirekte avgrenset gjennom en produksjonsramme (vilkår 1) og krav om rensing av avløpet (pkt. 3.2.2). Utslippene til vann skal reduseres i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig. Renseeffekten skal måles i forhold til oppnådd reduksjon av

² Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

³ Systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter – forskrift av 06.12.1996 nr. 1127 (internkontrollforskriften)

organisk stoff og partikler, se pkt. 3.2.2 og vilkår 11. Det skal utføres jevnlige målinger av utslipp til vann. Prøvetaking og analyser skal gjennomføres i samsvar med krav i pkt. 11.1.

Tap og spill av fôr skal reduseres mest mulig. Fisken skal ikke overføres eller føres på en slik måte at det kan medføre skade eller ulempe for det ytre miljø. Det skal brukes tørrfôr⁴. Ved forhøyet fôrforbruk, skal årsakene til dette kartlegges og nødvendige tiltak settes i verk i den hensikt å bringe fôrforbruket ned.

Virksomheten skal ha skriftlige rutiner som sikrer en utføring i den daglige driften som minimaliserer utslipp. Forhøyet fôrforbruk skal journalføres, med beskrivelse av årsak og iverksatte tiltak.

3.2 UTSLIPPSREDUSERENDE TILTAK, RENSEANLEGG M.M.

3.2.1 Vannforbruk

Forbruket av vann skal i så stor grad som teknisk og økonomisk mulig tilpasses anlegget sitt faktiske behov i produksjonen og en størst mulig renseseffektivitet i renseanlegget. Overforbruk av vann skal ikke forekomme.

3.2.2 Renseanlegg

Før utslipp til resipienten skal avløpsvannet renses mekanisk gjennom et primærrenseanlegg, dvs. at avløpsvannet skal renses i silanlegg, mekanisk sedimenteringsanlegg eller annen type renseanlegg som minimum oppfyller følgende renseskrav:

Type forurensning	Renseskrav	Måleparameter
Suspendert stoff (SS)	Minst 50 % reduksjon	SS
Organisk stoff	Minst 20 % reduksjon	Valgfritt målt i KOF, BOF ₇ eller TOC

For definisjoner, se vedlegg 2.

3.2.3 Diffusor

Utslippetsledningen skal ha diffusor slik at organisk materiale kan spres og omsettes best mulig.

3.3 UTSLIPP AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

Bruk og utslipp av kjemikalier, legemidler, og desinfeksjonsmiddel skal virksomheten gjøre i samsvar med gjeldende regelverk/retningslinjer fra myndighetene. Ved bruk av legemidler og miljøskadelige kjemikalier skal det vises særlig aktsomhet for å unngå at midlene slipper ut i det omkringliggende miljø og gjør skade på miljøet.

3.4 SANITÆRAVLØPSVANN

Avløpet fra anleggets sanitæranlegg skal skje i samsvar med gjeldende regelverk og søknad skal sendes til kommunen.

⁴ Tørrfôr defineres her som fôr med over 90 % tørrstoffinnhold

3.5 OLJEHOLDIG AVLØPSVANN

Oljeholdig avløpsvann fra verksted, motorrom eller lignende skal renses tilfredsstillende i oljeavskiller eller tilsvarende renseinnretning⁵

3.6 OVERFLATEVANN

Avrenning av overflatevann fra virksomhetens utearealer skal håndteres slik at det ikke medfører skade på miljøet.

3.7 MUDRING OG DUMPING

Mudring og dumping er forbudt uten tillatelse fra Fylkesmannen, jf. forurensningsforskriften kap. 22.

4. Utslipp til luft

Fôrlagring, tilberedning, spyling, rengjøring samt annen virksomhet ved oppdrettsanlegget skal foregå slik at det ikke fører til luktulemper av betydning for naboer m.fl.

5. Lys

Virksomheter som benytter lys som vekstregulering etc. må sørge for å utforme lysanlegget slik at dette er minst mulig til sjenanse for bosetninger, fritidshus e.l.

6. Forurensede sedimenter

Virksomheten plikter å holde løpende oversikt over eventuelle forurensede sedimenter ved anlegget og utslippspunkt, herunder faren for spredning, samt vurdere behovet for undersøkelser og tiltak. Er det grunn til å anta at undersøkelser eller andre tiltak vil være nødvendig, skal Fylkesmannen varsles om dette.

7. Kjemikalier og legemidler

Med kjemikalier menes her kjemiske stoffer og stoffblandinger som brukes i virksomheten, for eksempel begroingshindrende midler, vaskemidler, desinfeksjonsmidler, hydraulikkvæsker og brannbekjempningsmidler.

Med legemidler menes her stoffer og preparater som brukes i virksomheten og som er bestemt til å forebygge, lege eller lindre sykdom eller sykdomssymptomer, påvirke fysiologiske funksjoner hos fisk eller til å påvise sykdom. For eksempel avlusningsmidler i form av fôr- eller badebehandlingsmidler.

7.1 VURDERING AV KJEMIKALIER OG LEGEMIDLER

For kjemikalier og legemidler som benyttes på en slik måte at det kan medføre forurensning eller fare for forurensning, skal virksomheten dokumentere at den har foretatt en vurdering av kjemikalienes og legemidlenes helse- og miljøegenskaper på bakgrunn av testing eller annen relevant dokumentasjon jf. også punkt 2.5 om internkontroll.

⁵ Jf. forurensningsforskriften kapittel 15 om krav til oljeholdig avløpsvann

7.2 SUBSTITUSJON

Virksomheten plikter å etablere et dokumentert system for substitusjon av kjemikalier og legemidler. Det skal foretas en løpende vurdering av faren for skadelige effekter på helse og miljø forårsaket av de kjemikalier og legemidler som benyttes, og om alternativer finnes. Skadelige effekter knyttet til produksjon, bruk og endelig disponering av produktet, skal vurderes. Der bedre alternativer finnes, plikter virksomheten å benytte disse så langt dette kan skje uten urimelig kostnad eller ulempe.⁶

7.3 REACH

Stoffer alene, i stoffblandinger og/eller i produkter, skal ikke brukes uten at de er i overensstemmelse med kravene i REACH-regelverket⁷.

7.4 LAGRING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIER

Legemidler, biocider og kjemikalier skal være lagret forsvarlig. Lagerlokalene skal utformes slik at spill ved uhell eller lignende blir samlet opp.

8. Støy

Virksomhetens bidrag til utendørs støy ved omkringliggende boliger, sykehus, pleieinstitusjoner, fritidsboliger, utdanningsinstitusjoner og barnehager skal ikke overskride følgende grenser, målt eller beregnet som frittfeltsverdi ved mest støyutsatte fasade:

Mandag-fredag	Kveld mandag-fredag	Lørdag	Søn-/helligdager	Natt (kl. 23-07)	Natt (kl. 23-07)
55 L _{den}	50 L _{evening}	50 L _{den}	45 L _{den}	45 L _{night}	60 L _{AFmax}

L_{den} er definert som døgnmiddel. Med impulsstøy eller rentonelyd er grensen 5 dBA lavere. Den strengeste grenseverdien legges til grunn når impulslyd opptrer med i gjennomsnitt mer enn 10 hendelser pr. time.

L_{evening} er A-veiet ekvivalentnivå for 4 timers kveldsperiode fra kl. 19-23.

L_{night} er A-veiet ekvivalentnivå for 8 timers nattperiode fra kl. 23-07.

L_{AFmax} er gjennomsnitt av de 5-10 høyeste forekommende støynivåene L_{AF} (A-veid støynivå med Fast respons) fra en industribedrift i nattperioden 23-07.

Med impulslyd menes kortvarige, støtvise lydtrykk med varighet på under 1 sekund og der impulslyden er av typen «highly impulsive sound» som definert i T-1442 kapittel 6. Dersom impulslyd forekommer mer enn 10 hendelser per time er grenseverdien 5 dBA lavere enn de grenseverdier som er angitt i tabellen.

Støygrenser skal overholdes innenfor alle driftsdøgn. Støygrensene gjelder all støy fra bedriftens ordinære virksomhet, inkludert intern transport på bedriftsområdet og lossing/lasting av råvarer og produkter. Støy fra bygg- og anleggsvirksomhet og fra ordinær persontransport av virksomhetens ansatte er likevel ikke omfattet av grensene.

⁶ Jf. produktkontrollloven av 11.6.1979 nr. 79 § 3a

⁷ Forskrift om registrering, vurdering, godkjenning og begrenning av kjemikalier (REACH) av 30. mai 2008.

Virksomheten skal holde seg innenfor grenseverdiene. I tillegg plikter virksomheten å redusere støy mest mulig. Dette gjelder for eksempel skjerming av aggregat, vifter og lignende.

9. Energi

Virksomheten skal ha et system for kontinuerlig vurdering av tiltak som kan iverksettes for å oppnå en mest mulig energieffektiv produksjon i anleggene. Energistyringssystemet skal være i samsvar med norsk standard for energiledelse og inngå i virksomhetens internkontroll, jf. pkt. 2.5.

10. Avfall

10.1 GENERELLE KRAV

Virksomheten plikter så langt det er mulig uten urimelige kostnader eller ulemper å unngå at det dannes avfall som følge av virksomheten. Innholdet av skadelige stoffer i avfallet søkes begrenset mest mulig.

Virksomheten plikter å sørge for at all håndtering av avfall, herunder farlig avfall, skjer i overensstemmelse med gjeldende regler for dette fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, herunder avfallsforskriften⁸.

Avfall som oppstår i virksomheten, skal søkes gjenbrukt i virksomhetens produksjon eller i andres produksjon, eller – for brennbart avfall – søkes utnyttet til energiproduksjon internt/eksternt. Slik utnyttelse må imidlertid skje i overensstemmelse med gjeldende regler fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, samt krav fastsatt i denne tillatelsen.

Avfall som oppstår i virksomheten skal lagres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottak, jf. forurensningsloven § 32 om håndtering av næringsavfall. Det er forbudt å brenne, grave ned eller dumpe avfall i sjø, det gjelder også kassert utstyr.

10.2 HÅNTERING OG LAGRING AV FARLIG AVFALL

Sikringstiltak for lagring av farlig avfall skal være basert på en risikovurdering. Avfallet skal lagres utilgjengelig for uvedkommende. Lagringsområdet for farlig avfall skal ha fast dekke for å kunne oppdage og samle opp spill/søl. Avfallet må beskyttes mot vanninntrenging for å forebygge avrenning fra avfallet eller lekkasjer. Lagret farlig avfall skal være merket slik at det fremgår hva som er lagret, og ulike fraksjoner av farlig avfall skal ikke blandes sammen, men må behandles separat og skal merkes med EAL-nummer. Lageret skal også være sikret mot avdamping av forurensing til luft. Virksomheten er selv ansvarlig for at farlig avfall leveres årlig. Elektronisk deklarasjon av farlig avfall gjøres gjennom:

<https://www.avfallsdeklarasjon.no>

⁸ Forskrift om gjenvinning og behandling av avfall av 1.6.2004, nr. 930.

10.3 HÅNDTERING AV LEGEMIDLER OG KJEMIKALIERESTER

Ubenyttede rester av legemidler og kjemikalier, for eksempel medisinfôr, antibiotika, biocider og andre miljøfarlige stoffer (inkludert emballasje) må samles opp, behandles og lagres separat slik at ikke "rent" avfall blir kontaminert og ubrukelig som ressurs. Det samme gjelder for ensilasje, fôrrester og slam/ekskremer som inneholder legemiddel- eller kjemikalierester. Lageret for antibiotikaholdig død fisk og annet antibiotikaholdig avfall eller slam skal ha nok kapasitet, både til avfall ved vanlig drift og avfall ved sykdom. Avfallet skal leveres tilbake til produsent eller annen godkjent mottaker for farlig avfall⁹.

10.4 HÅNDTERING AV PRODUKSJONSAVFALL OG SLAM

Død fisk og annet organisk produksjonsavfall som fôrrester, slam, fett o.l. skal håndteres på en slik måte at det ikke oppstår forurensning. Død fisk skal tas opp minst hver dag. Virksomheten skal ha beredskap til å håndtere massiv fiskedød ved f. eks sykdom eller algeoppblomstring.

Oppsamlet død fisk skal konserveres omgående ved ensilering, frysing e.l. og føres til eget lager. Fisk som skal ensileres må kvernes og tanken må ha omrøring. Ensilasjetanker skal være forsvarlig sikret mot utslipp til miljøet. Oppsamlet organisk avfall som ikke inneholder antibiotika kan utnyttes som fôrprodukter eller gjødsel/jordforbedringsmiddel og skal håndteres etter gjeldende regelverk⁹ på dette området. Avfallet skal leveres videre til lovlig mottaker, jf. forurensningsloven § 32 om håndtering av næringsavfall, både ved utnyttelse av avfallet som en råvare i annen produksjon, og videre avfallshåndtering.

11. Utslippskontroll

11.1 MÅLING OG BEREGNING AV UTSLIPP

Bedriften skal gjennomføre målinger og beregninger av utslipp til vann, og disse skal utføres slik at de blir representative for virksomheten sine faktiske utslipp. Bedriften skal på forespørsel til enhver tid kunne dokumentere at renskravene i vilkår 3.2.2 blir etterlevd, jf. internkontrollen.

Målinger og beregninger skal gjennomføres etter et program som skal inngå i bedriftens dokumenterte internkontroll. Måle- og beregningsprogrammet skal blant annet beskrive målemetode og prøvetakningsmetode, utvalgelse av måleperioder, samt beregningsmodeller og utslippsfaktorer som benyttes.

Bedriften skal i forbindelse med utarbeidelse og revidering av måle- og beregningsprogrammet vurdere usikkerheten i målingene, og søke å redusere denne mest mulig.

Utslippskontrollen ved renseanlegget skal utføres i samsvar med følgende oppsett:

⁹ Jf. forskrift om gjenvinning og behandling av avfall (avfallsforskriften) kapittel 11.

	Måleparameter	Prøvepunkt	Prøver per år
Suspendert stoff	SS	Innløp og utløp (renseanlegg)	6 (1-3 døgn blandprøve)
Organisk materiale	KOF, BOF ₇ eller TOC	Innløp og utløp (renseanlegg)	4 (1-3 døgn blandprøve)
Avløpsmengde		Innløp og utløp (renseanlegg) + overløp	Kontinuerlig

Prøvetaking og analyse skal utføres etter CEN-standard eller Norsk Standard (NS). Dersom disse ikke finnes, kan annen utenlandsk / internasjonal standard benyttes.

Miljøvernmyndighetene kan akseptere at annen metode brukes også der standard finnes, dersom det dokumenteres tilfredsstillende at den er minst like formålstjenlig. Bedriften er ansvarlig for at metoder og utførelse er forsvarlig kvalitetssikret, og at prøvetakingspunkter etableres på steder som gjør det mulig å ta prøver av utslippene i henhold til aktuelle standarder.

Dersom bedriften bruker eksterne laboratorier/konsulenter for prøvetaking og analyse, skal akkrediterte laboratorier/tjenester benyttes der dette er mulig.

12. Forebyggende og beredskapsmessige tiltak mot utslipp

12.1 MILJØRISIKOANALYSE

Virksomheten skal gjennomføre en miljørisikoanalyse av sin virksomhet knyttet til den aktuelle lokaliteten. Virksomheten skal vurdere resultatene i forhold til akseptabel miljørisiko. Potensielle kilder til akutt forurensning av vann, grunn og luft skal kartlegges.

Miljørisikoanalysen skal dokumenteres og skal omfatte alle forhold ved virksomheten som kan medføre akutt forurensning med fare for helse- og/eller miljøskader inne på virksomhetens område eller utenfor. Ved modifikasjoner og endrede produksjonsforhold skal miljørisikoanalysen oppdateres.

Virksomheten skal ha oversikt over de miljøressurser som kan bli berørt av akutt forurensning og de helse- og miljømessige konsekvenser slik forurensning kan medføre.

Virksomheten skal kjenne til risikoen for uønskede miljøpåvirkninger på utvalgte naturtyper og nøkkelområder for spesielle arter som følge av utslipp fra anlegget. Virksomheten må ha kunnskap om økosystemet, bunn- og strømforhold på lokaliteten (inkludert utslippspunkt), samt nærhet til viktige naturverdier som f. eks villaksens vandringsruter og nærliggende laksefjorder og laksevassdrag.

12.2 FOREBYGGENDE TILTAK

På basis av miljørisikoanalysen skal virksomheten iverksette risikoreduserende tiltak. Både sannsynlighetsreduserende og konsekvensreduserende tiltak skal vurderes. Virksomheten skal ha en oppdatert oversikt over de forebyggende tiltakene.

12.3 ETABLERING AV BEREDSKAP

Virksomheten skal, på bakgrunn av miljørisikoanalysen og de iverksatte risikoreduserende tiltakene, etablere og vedlikeholde en beredskap mot akutt utslipp (herunder karsprekk,

rømming, massedød i kar på grunn av sykdom etc.). Beredskapen skal være tilpasset den miljørisikoen som virksomheten til enhver tid representerer.

12.4 VARSLING AV AKUTTE UTSLIPP

Akutte utslipp eller fare for akutte utslipp skal varsles i henhold til gjeldende forskrift¹⁰. Virksomheten skal også så snart som mulig underrette Fylkesmannen i slike tilfeller.

13. Miljøinformasjon og journalføring

Virksomheten skal ha kunnskap om miljøpåvirkning fra egen aktivitet og oversikt over annen relevant miljøinformasjon¹¹. Virksomheten skal regelmessig registrere og journalføre følgende data:

Tema	Data
Produksjon	Fiskemengde og total årsproduksjon
Fôr	Fôrtype, fôrforbruk, fôrfaktor
Avfall	Typer, mengde og disponeringsmåter
Kjemikalier og legemidler	Typer og forbruk
Oppsamlet slam med antibiotika	Mengde og disponeringsmåter
Rømt fisk	Antall rømmingstilfeller og mengde rømt fisk

Journalen skal tas vare på ved anlegget i minst 4 år og være tilgjengelig ved kontroll/inspeksjon. Deklareringsskjema for levert farlig avfall skal oppbevares i 3 år og kreves forevist Fylkesmannen ved inspeksjon. Elektronisk deklarasjon av farlig avfall gjøres gjennom: <https://www.avfallsdeklarerer.no>

14. Miljøtilstand og resipientovervåking

Bæreevnen er kapasiteten lokaliteten har til å ta imot og omsette organisk materiale.

14.1 KRAV TIL MILJØTILSTAND

Utslipp fra anlegget skal ikke føre til at organisk avfall skal akkumulere over tid eller at gravende dyr ikke kan eksistere ved avløpet eller i nærsone til avløpet.

Utenfor avløpets umiddelbare nærsone bør tilstandsklassen ikke være dårligere enn klasse II (jf. SFT-veiledning 97:03: *Klassifisering av miljøkvalitet i fjorder og kystfarvann*) når det gjelder dypvann, bløtbunnsfauna og sediment, og tilstandsklassen skal ikke ha en negativ utvikling.

Overflatevannet i influensområdet skal om sommeren ikke være dårligere enn naturtilstandsklassen.

Det skal foretas jevnlig, risikobasert miljøovervåking for å dokumentere at kravene til miljøtilstand overholdes.

¹⁰ Forskrift om varsling av akutt forurensning eller fare for akutt forurensning av 9.7.1992, nr. 1269

¹¹ Jf. lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser av betydning for miljøet (miljøinformasjonsloven).

14.2 OVERVÅKING

- Det skal gjennomføres resipientundersøkelser tilsvarende MOM B-undersøkelser (NS 9410) i en vifteform nedstrøms anleggets utslippspunkt minimum hvert 2. år. Rapporten skal være Fylkesmannen i hende så snart som mulig etter ferdigstillelse og senest **31. desember det året undersøkelsen er tatt.**

Undersøkelsene skal utføres av en uavhengig, kompetent faginstans og resultatene skal ha en faglig vurdering i forhold til miljøpåvirkning. Undersøkelsene skal oversendes Fylkesmannen fortløpende så snart disse foreligger.

14.3 UTVIDET OVERVÅKING

Virksomheten plikter å gjennomføre mer omfattende undersøkelser eller overvåking dersom Fylkesmannen finner dette nødvendig for å kartlegge anlegget sin forurensningseffekt på resipienten jf. forurensningsloven § 51. Virksomheten kan også bli pålagt å betale en forholdsmessig del av kostnadene ved en felles resipientundersøkelse sammen med andre virksomheter med utslipp i området.

15. Utskifting av utstyr

Dersom det skal foretas utskifting av utstyr i virksomheten som gjør det teknisk mulig å motvirke forurensninger på en vesentlig bedre måte enn da tillatelsen ble gitt, skal Fylkesmannen på forhånd gis melding om dette.

All utskifting av utstyr skal baseres på at de beste tilgjengelige teknikker med sikte på å motvirke forurensning skal benyttes.

16. Eierskifte og/eller navneendring

Hvis virksomheten overdras til ny eier, skal melding sendes Fylkesmannen så snart som mulig og senest én måned etter eierskiftet. Dette gjelder også ved navneendringer for virksomheten.

17. Nedleggelse

Hvis et anlegg blir nedlagt eller en virksomhet stanser for en lengre periode, skal eieren eller brukeren gjøre det som til enhver tid er nødvendig for å motvirke fare for forurensninger. Hvis anlegget eller virksomheten kan medføre forurensninger etter nedleggelsen eller driftsstansen, skal det i rimelig tid på forhånd gis melding til Fylkesmannen.

Fylkesmannen kan fastsette nærmere hvilke tiltak som er nødvendig for å motvirke forurensning, samt pålegge eieren eller brukeren å stille garanti for dekning av framtidige utgifter og mulig erstatningsansvar (jf. forurensningsloven § 20 om nedleggelse og driftsstans).

Ved nedleggelse eller stans skal virksomheten sørge for at råvarer, hjelpestoff, halvfabrikat eller ferdig vare, produksjonsutstyr og avfall tas hånd om på forsvarlig måte, herunder at

farlig avfall håndteres i henhold til gjeldende forskrift¹². De tiltak som treffes i denne forbindelse, skal rapporteres til Fylkesmannen innen 3 måneder etter nedleggelse eller stans. Rapporten skal også inneholde dokumentasjon av disponeringen av kjemikalierester og ubrukte kjemikalier og navn på eventuell(e) kjøper(e).

Ved nedleggelse av en virksomhet skal den ansvarlige sørge for at driftsstedet settes i miljømessig tilfredsstillende stand igjen.

Dersom virksomheten ønskes startet på nytt, skal det gis melding til Fylkesmannen i god tid før start er planlagt.

18. Tilsyn

Virksomheten plikter å la representanter for forurensningsmyndigheten eller de som denne bemyndiger, føre tilsyn med anleggene til enhver tid.

19. Bortfall av tillatelsen

Dersom hele eller vesentlige deler av tillatelsen **ikke** er tatt i bruk innen 2 år etter at tillatelsen er trådt i kraft, skal virksomheten sende Fylkesmannen en redegjørelse for virksomhetens omfang slik at Fylkesmannen kan vurdere eventuelle endringer i tillatelsen eller trekke den tilbake.

¹² Avfallsforskriften kapittel 11 om farlig avfall

VEDLEGG 1 Liste over prioriterte stoffer, jf. punkt 2.1.

Utslipp av disse komponenter er bare omfattet av tillatelsen dersom dette framgår uttrykkelig av vilkårene i pkt. 3 flg. eller de er så små at de må anses å være uten miljømessig betydning.

Metaller og metallforbindelser:

	Forkortelser
Arsen og arsenforbindelser	As og As-forbindelser
Bly og blyforbindelser	Pb og Pb-forbindelser
Kadmium og kadmiumforbindelser	Cd og Cd-forbindelser
Krom og kromforbindelser	Cr og Cr-forbindelser
Kvikksølv og kvikksølvforbindelser	Hg og Hg-forbindelser

Organiske forbindelser:

	Vanlige forkortelser
Bromerte flammehemmere:	
Penta-bromdifenyleter (difenyleter, pentabromderivat)	Penta-BDE
Okta-bromdifenyleter (defenyleter, oktabromderivat)	Okta-BDE, octa-BDE
Deka-bromdifenyleter (bis(pentabromfenyl)eter)	Deka-BDE, deca-BDE
Heksabromcyclododekan	HBCDD
Tetrabrombisfenol A (2,2',6,6'-tetrabromo-4,4'-isopropyliden difenol)	TBBPA
Klorholdige organiske forbindelser	
1,2-Dikloreten	EDC
Klorerte dioksiner og furaner	Dioksiner, PCDD/PCDF
Heksaklorbenzen	HCB
Kortkjedete klorparafiner C ₁₀ - C ₁₃ (kloralkaner C ₁₀ - C ₁₃)	SCCP
Mellomkjedete klorparafiner C ₁₄ - C ₁₇ (kloralkaner C ₁₄ - C ₁₇)	MCCP
Klorerte alkylbenzener	KAB
Pentaklorfenol	PCF, PCP
Polyklorerte bifenyler	PCB
Tensidene:	
Ditalg-dimetylammoniumklorid	DTDMAC
Dimetyldioktadekylammoniumklorid	DSDMAC
Di(hydrogenert talg)dimetylammoniumklorid	DHTMAC
Triklorbenzen	TCB
Tetrakloreten	PER
Trikloroten	TRI
Trikosan (2,4,4'-Trichloro-2'-hydroxydiphenyl ether)	
Nitromuskforbindelser:	
Muskxylen	
Alkylfenoler og alkylfenoletoksyler:	
Nonylfenol og nonylfenoletoksyler	NF, NP, NFE, NPE
Oktylfenol og oktylfenoletoksyler	OF, OP, OFE, OPE
Dodecylfenol m. isomerer	
2,4,6-tri-tert-butylfenol	
Polyfluorerte organiske forbindelser (PFCs)	
Perfluoroktansulfonat (PFOS) og forbindelser som inneholder PFOS	PFOS, PFOS-relaterte forbindelser
Perfluoroktansyre (PFOA)	
Tinnorganiske forbindelser:	
Tributyltinn	TBT
Trifenyltinn	TFT, TPT
Polysykliske aromatiske hydrokarboner	
Dietylheksylftalat (bis(2-etylheksyl)ftalat)	DEHP
Bisfenol A	BPA

VEDLEGG 2 - AVLØPSDEFINISJONER

SS Suspendert stoff, partikler i avløpsvann.

TOC Totalt organisk karbon, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.

KOF Kjemisk oksygenforbruk, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.

BOF7 Biologisk oksygenforbruk over 7 døgn, brukt som mål på mengde organisk stoff i avløpsvann.